Lietas Nr. C29509213
C-1520/14

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014. gada 27. maijā.

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa

tiesnese **S. Hrebtova**

ar sekretāri **T. Terentjevu**

piedaloties prasītājam /pers. A/ un prasītāja pilnvarotajam pārstāvim zvērinātam advokātam Ivaram Puķītim

izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Lomonosova ielā 10 civillietu /pers. A/ prasībā pret /pers. B/ par pirkuma maksas piedziņu,

Aprakstošā daļa

/pers. A/ (turpmāk-prasītājs) 2012. gada 13. septembrī griezās tiesā ar prasību pret /pers. B/ (turpmāk-atbildētāja) par pirkuma maksas piedziņu norādot, ka 2008. gada 26. februārī starp prasītāju un atbildētāju ticis noslēgts pirkuma līgums par nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra Nr. /numurs A/pirkumu ar pirkuma maksu EUR 119 520 (LVL 84 000). Samaksas termiņš noteikts 2008. gada 14. aprīlis. Līgumā paredzēta arī līguma reģistrēšanas un īpašuma nodošanas kārtība.

Prasības pieteikumā norādīts, ka īpašums ticis nodots atbildētājai uzreiz pēc līguma noslēgšanas. Lai atbildētāja varētu saņemt kredītu, īpašuma tiesības pārreģistrētas uz atbildētājas vārda uzreiz pirkuma līguma parakstīšanas dienā, nesagaidot pilnu pirkuma cenas samaksu.

Līdz līgumā norādītajam datumam nauda summa netikusi samaksāta pilnā apmērā. Tikusi pārskaitīta lielākā daļa pirkuma maksas. Prasītājs piekritis, ka naudu samaksās pakāpeniski, ik pa laikam sazvanījies ar atbildētāju un viņas dēlu un atgādinājis par parādu. Lai gan lēnām, bet naudu nelielos apmēros atbildētāja centusies atdot, taču pēdējos mēnešos uz telefona zvaniem vairs neatbild un prasītājs saprot, ka atlikušo pirkuma maksas daļu EUR 27 000 (LVL 18 975,71) atbildētāja negrasās samaksāt.

2012. gada 23. augustā prasītājs nosūtījis atbildētājai brīdinājumu, kuru viņa saņēmusi 27. augustā, taču uz brīdinājumu nav atbildējusi un arī nekādu naudas summu prasītājs no viņas nav saņēmis.

Pamatojoties uz Civillikuma 2012., 2033. pantu, prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas atlikušo pirkuma maksu LVL 18 975,71.

Atbildētāja 2013. gada 6. februārī ir iesniegusi tiesā rakstisku paskaidrojumu par prasību, kurā norāda, ka prasību atzīst pilnībā. 2008. gada 26. februārī viņa ar prasītāju noslēgusi pirkuma līgumu. Saskaņā ar līguma 2.2. punktu visa pirkuma maksa par nekustamo īpašumu bijusi jāsamaksā prasītājam līdz 2008. gada 14. aprīlim, ko nodrošinātu kredīts „Baltic-AmericanEnterpriseFund". Tā kā „Baltic-AmericanEnterprise Fund" kredītu atbildētājai neizsniedzis, to uz sava vārda noformējis atbildētājas dēls. Tādējādi lielākā pirkuma maksas daļa tikusi ieskaitīta prasītāja norēķinu kontā. Pēc daļējas pirkuma maksas samaksas vienojušies ar prasītāju pirkuma līguma noteikumus negrozīt, bet īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu pārreģistrēt uz atbildētājas vārda. Ar minēto tikušas nodotas arī minētā nekustamā īpašuma valdījuma un lietošanas tiesības. Pēc nekustamā īpašuma pārreģistrācijas uz atbildētājas vārda, nesamaksātā pirkuma maksa bijusi EUR 33 000. Līdz paskaidrojuma sniegšanai papildus ir veikti maksājumi EUR 6000. Atbildētāja jau vairāk kā divus gadus ir nestrādājoša pensionāre, ilgstoši nespēj izpildīt pirkuma maksas EUR 27 000 samaksu. Dara zināmu tiesai, ka atzīst prasībā minētās saistības, bet atrodas maksātnespējas stāvoklī un gatavo dokumentus, lai pieteiktu fiziskās personas maksātnespējas procesu. (lietas 46. lapa)

2013. gada 27. novembra tiesas sēdē prasītājs iesniedza prasības grozījumus, kuros norādīts, ka atbildētāja ilgstoši no 2008. gada 14. aprīļa līdz šim brīdim nav veikusi pilnu samaksu par nekustamā īpašuma iegādi saskaņā ar pušu starpā noslēgto pirkuma līguma 2.2. punktu, līdz ar ko prasītājs vēlas lūgt tiesu piedzīt no atbildētājas likumiskos procentus 6% no simta gadā par pirkuma summas Ls 18 975,71 nesamaksāšanu no 2008. gada 14. aprīļa līdz prasības izskatīšanai. Likumisko procentu apmērs uz 2013. gada 14. aprīli sastāda Ls 5692,71, kas veikts pēc sekojoša aprēķina: laika posms no 2008. gada 14. aprīļa līdz 2013. gada 14. aprīlim – 5 gadi, pamatparāds Ls 18 975,71, 6% gada likme Ls 1138,54, kopā piecos gados Ls 5692,71. Pārējā daļā prasītājs uztur prasību prasības pieteikumā norādītajā apmērā.

Pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1651., 1662., 1756., 1757., 1759., 1765. pantu, prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam atlikušo pirkuma maksas daļu par nekustamā īpašuma iegādi Ls 18 975,71 un likumiskos procentus par pirkuma maksas savlaicīgu nesamaksāšanu par periodu no 2008. gada 14. aprīļa līdz prasības izskatīšanai, kas uz 2013. gada 14. aprīli sastāda Ls 5692,71, kopā Ls 24 668,42. (lietas 53. lapa)

2014. gada 8. janvārī tiesā ir saņemti atbildētājas paskaidrojumi par prasības grozījumiem, kuros norādīts, ka prasības grozījumos nav pierādīts, ka atbildētāja pēdējo maksājumu ir veikusi tieši 14.04.2008., jo tas neatbilst patiesībai. Pēdējo maksājumu prasītāja veikusi atbildētājam 2010. gada 31. decembrī, ko apstiprina prasītāja pašrocīgi parakstītais apstiprinājums par naudas summas 3000 euro saņemšanu. Prasītājs nav tiesīgs saņemt likumiskos procentus par laika periodu no 2008. gada 14. aprīļa līdz prasības izskatīšanai, turklāt prasītājs tīši maldinājis tiesu, lai mēģinātu nepamatoti iedzīvoties uz atbildētājas rēķina. To apstiprina fakts, ka prasītājs ir informēts par atbildētājas slikto veselības stāvokli un dzīves apstākļiem, bet neskatoties uz to nav piekritis atbildētājas piedāvātajam maksājumu grafikam un turpina tiesvedību. Atbildētāja nenoliedz parādsaistību esamību, atzīst tikai pamatparādu, taču vērš uzmanību uz savu maksātnespējas stāvokli. Atbildētāja norāda uz to, ka viņai ir piešķirts maznodrošinātas personas statuss un tas jāņem vērā pieņemot lēmumu par visiem prasītāja blakus prasījumiem, arī procentu prasījumu, kuru atbildētāja neatzīst. (lietas 59. lapa)

Prasītāja pilnvarotais pārstāvis zvērināts advokāts Ivars Puķītis, kurš pārstāvēja prasītāju saskaņā ar tiesas sēdē izteikto mutisko pilnvarojumu, tiesas sēdē prasību uzturēja pilnā apmērā uz prasības pieteikumā un tā grozījumos norādītajiem apstākļiem un pamatiem un lūdza piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam pamatparādu, ko sastāda nesamaksātā pirkuma maksa EUR 27 000, un likumiskos procentus par sešiem gadiem EUR 9720, kopā parādu EUR 36 720. Prasītāja pārstāvis paskaidroja, ka prasības būtība ir aprakstīta prasības pieteikumā. Atbildētāja savos paskaidrojumos ir norādījusi, ka atzīst pamatparādu, bet nav spējīga samaksāt. Prasītājs iesniedza grozījumus un lūdza piedzīt likumiskos procentus 6% gadā par neatdotās naudas summas lietošanu, uz ko atbildētāja iesniedza paskaidrojumu, ka viņa 2010. gada 31. decembrī samaksājusi prasītājam 3000 euro. Uz minēto prasītāja pārstāvis norāda, ka uz 2010. gada 31. decembri pamatparāds bija 30 000 euro, prasītājs atzīst, ka atbildētāja samaksāja 3000 euro, līdz ar ko pamatsumma sastāda 27 000 euro. Neatbilst patiesībai, ka procenti aprēķināti nepareizi, jo parāda pamatsumma ir norādīta pareiza. Likumiskie procenti ir aprēķināti par periodu no 2008. gada 14. aprīļa līdz 2014. gada 13. maijam par pilniem sešiem gadiem, kas sastāda 9720 euro. Lietas materiāli apliecina, ka atbildētājas rīcība ir negodprātīga, jo lietā ir dokuments, kurā atbildētāja ir apņēmusies maksāt prasītājam ik mēnesi Ls 10, taču nekādi maksājumi nav veikti. Atbildētāja nav arī iesniegusi maksātnespējas pieteikumu. Lūdz prasību apmierināt.

Atbildētāja tiesas sēdē nav ieradusies, tiesas sēdēs neierodas atkārtoti. 2014. gada 12. maijā tiesā ir saņemts atbildētājas iesniegums, kurā atbildētāja lūdz izskatīt lietu bez viņas klātbūtnes, norāda, ka viņa ir pensionāre, viņai ir slikts veselības stāvoklis, kā arī slikts finansiālais stāvokli, nav spējīga nedz klātienē ierasties uz lietas izskatīšanu, nedz pilnvarot pārstāvi, lūdz noraidīt prasību ar tās grozījumiem pilnībā.

Tiesa, ievērojot to, ka atbildētāja par lietas izskatīšanas laiku un vietu ir informēta, ņemot vērā augstākminēto atbildētājas iesniegumu, atzīst par iespējamu izskatīt lietu bez atbildētājas klātbūtnes.

Tiesa, noklausījusies prasītāja pārstāvja paskaidrojumus, izvērtējusi prasības pieteikumā un tā grozījumos minētos apstākļus, atbildētājas rakstiskajos paskaidrojumos norādītos apstākļus, pārbaudījusi rakstveida pierādījumus, atzīst, ka prasība ir pamatota un ir apmierināma.

Saskaņā ar Civillikuma 1587. pantu tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumu.

Civillikuma 2021. pants noteic, ka no pirkuma līguma izceļas abām pusēm savstarpējas prasījuma tiesības kā uz līguma izpildīšanu, tā arī uz zaudējumu atlīdzību. Savukārt Civillikuma 2033. panta noteic, ka pircējam vispirms jāsamaksā pirkuma maksa, kas, ja pirkums nav noslēgts uz kredītu vai samaksai nav atrunāti sevišķi termiņi, jāizdara tūliņ, lietu nododot.

Saskaņā ar 2008. gada 26. februāra Pirkuma līgumu, kas noslēgts starp prasītāju un atbildētāju, prasītājs ir pārdevis un atbildētāja nopirkusi prasītājam piederošo nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra Nr. /numurs A/. Līguma 2.1. punktā noteikta pirkuma maksa EUR 119 520 jeb Ls 84 000. Līguma 2.2. punktā noteikts, ka pircēja visu pirkuma maksu samaksā pārdevējam, ieskaitot to viņa norādītajā kontā līdz 2008. gada 14. aprīlim, ņemot kredītu „Baltic-Americam Enterprises Fund" un ieķīlājot iegādāto īpašumu. (lietas 7.-11. lapas)

No lietas materiāliem seko, ka 2012. gada 23. augustā prasītājs brīdinājis atbildētāju par to, ka viņai ir parāds par nopirkto nekustamo īpašumu /adrese A/ EUR 27 000 apmērā, brīdinājums nosūtīts ierakstītā vēstulē un atbildētāja to ir saņēmusi. (lietas 12.-15. lapas)

Izvērtējot augstākminētos rakstveida pierādījumus kopsakarībā ar prasības pieteikumā norādītajiem

apstākļiem un prasītāja pārstāvja paskaidrojumiem tiesas sēdē, kā arī atbildētājas rakstiskajiem paskaidrojumiem par prasību un prasības grozījumiem, tiesa atzīst, ka prasība daļā par atlikušās pirkuma maksas EUR 27 000 piedziņu ir pierādīta un pamatota. Atbildētāja savā rakstiskajā paskaidrojumā par sākotnējo prasību ir norādījusi, ka atzīst prasību par pamatparāda piedziņu, kā arī norādījusi, ka pēc nekustamā īpašuma pārreģistrācijas uz viņas vārda, nesamaksātā pirkuma maksa bijusi EUR 33 000, bet līdz paskaidrojuma sniegšanai papildus ir veikti maksājumi EUR 6000. No minētā secināms, ka parāds sastāda EUR 27 000, kā to arī prasības pieteikumā norādījis prasītājs.

Atbildētājas paskaidrojumiem par prasības grozījumiem pievienotā /pers. A/ paraksta kopija par 3000 EUR saņemšanu no atbildētājas (lietas 60. lapa) apliecina to, ka 2010. gada 31. decembrī atbildētāja parāda dzēšanai ir samaksājusi 3000 EUR. Prasītājs neapstrīd šāda maksājuma saņemšanu no atbildētājas. Taču minētais maksājums neliecina par to, ka prasītājs būtu norādījis nepareizu prasības summu, jo šis maksājums ir veikts pirms prasības celšanas (prasība celta 2012. gada 13. septembrī), un kā seko no prasības pieteikumā norādītā un prasītāja pārstāvja paskaidrojumiem tiesas sēdē, atbildētājas samaksātās naudas summas ir atrēķinātas no kopējās pirkuma summas. Līdz ar to tiesai nav pamata apšaubīt un tiesa atzīst par pierādītu, ka pamatparāda summa sastāda EUR 27 000.

Civillikuma 1651. pants noteic, ka nokavējums ir saistības izpildīšanas (..) prettiesīgs nokavējums. Savukārt Civillikuma 1652. pants noteic, ka parādnieka nokavējums ar visām tā sekām iestājas pats no sevis: (..) 3) kad viņš palaidis garām termiņu, kas nolikts izpildīšanai vai nu ar likumu, vai ar līgumu, vai arī pēc parašas.

Civillikuma 1753. pants noteic, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Civillikuma 1756. pants noteic, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Civillikuma 1765. pants noteic, ka procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Civillikuma 1759. pants noteic, ka procenti jāmaksā, arī bez noteiktas norunas, uz likuma pamata šādos gadījumos: 2) par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem; 2) par svešu naudu, nevien tad, kad tās turētājs to lietojis savā labā, bet arī tad, kad viņam pienācies šo naudu noguldīt uz procentiem un viņš to nav darījis.

Tiesa atzīst, ka ar lietas materiāliem, prasības pieteikumā norādīto, prasītāja pārstāvja paskaidrojumiem tiesas sēdē ir apstiprināts, ka atbildētāja ir pieļāvusi nokavējumu, jo Pirkuma līguma 2.2. punktā noteiktajā termiņā un kārtībā nav veikusi pilnu pirkuma maksas samaksu. Arī atbildētājas rakstiskie paskaidrojumi apstiprina, ka atbildētāja līgumā noteiktajā termiņā nav veikusi pilnu pirkuma maksas samaksu, paliekot parādā prasītājam EUR 27 000.

Tā kā atbildētāja ir pieļāvusi saistību izpildes nokavējumu, prasītājs ir tiesīgs saskaņā ar augstākminētajām Civillikuma normām, lūgt piedzīt no atbildētājas likumiskos procentus. Iepazīstoties ar prasības grozījumos ietverto likumisko procentu aprēķinu, tiesa atzīst, ka ir pamats piedzīt no atbildētājas par labu prasītājam likumiskos procentus 6% (seši procenti) no simta gadā par laika posmu no 2008. gada 14. aprīļa līdz 2013. gada 14. aprīlim par pieciem gadiem Ls 5692,71 jeb EUR 8100. Atbildētājas rakstiskie iebildumi, ka procentu aprēķins nav pareizs, nav pamatoti, jo likumiskie procenti par visu minēto periodu ir aprēķināti no EUR 27 000, kaut gan līdz 2010. gada 31. decembrim (līdz 3000 EUR atdošanai) prasītājs bija tiesīgs aprēķināt likumiskos arī no lielākas parāda summas, bet prasītājs to nav darījis.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis neiesniedza rakstisku pieteikumu par likumisko procentu pieauguma

pievienošanu, bet lūdza piedzīt likumiskos procentus par sešiem gadiem EUR 9720. Ievērojot to, ka rakstisks pieteikuma par procentu pieauguma pievienošanu netika iesniegts, tiesa atzīst, ka jautājums par likumisko procentu piedziņu konkrētas naudas summas apmērā par periodu no 2013. gada 15. aprīļa līdz sprieduma taisīšanai nav izskatāms, jo šāds prasījums nav pieteikts (Civilprocesa likuma 74. panta trešās daļas 3. punkts noteic, ka prasījumu apmēru var palielināt rakstveidā, iekams nav uzsākta lietas izskatīšana pēc būtības).

Civilprocesa likuma 195. pants noteic, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda (..)prasītāja tiesības par laku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Ievērojot to, ka prasības grozījumos tika pieteikts lūgums par likumisko procentu piedziņu no atbildētājas par laiku līdz prasības izskatīšanai, kā arī ievērojot minēto Civilprocesa likuma normu, tiesa atzīst, ka spriedumā ir nosakāmas prasītāja tiesības saņemt likumiskos procentus 6% (seši procenti) gadā no piespriestās, bet nesamaksātās pamatparāda summas par laiku no 2013. gada 15. aprīļa līdz sprieduma izpildei.

Tiesa atzīst, ka atbildētājas paskaidrojumos un iesniegumos norādītie apstākļi, ka viņa ir nestrādājoša pensionāre, ka viņas ienākumi ir pensija Ls 150 un maznodrošinātas personas pabalsts Ls 9,00, ka atbildētāja ir faktiskās maksātnespējas stāvoklī nevar būt par pamatu pamatparāda un/vai likumisko procentu nepiedzīšanai no atbildētājas, jo prasītājs ir cēlis tiesā pamatotu prasību un lūdz piedzīt no atbildētājas to, kas viņam pienākas pēc likuma un noslēgtā līguma, līdz ar ko atbildētājas iebildumi arī šajā daļā nav vērā ņemami.

Iesniedzot tiesā prasības pieteikumu, prasītājs ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas lēmumu tika pilnībā atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

No atbildētājas valsts ienākumos ir piedzenama valsts nodeva 1308,57 *euro* saskaņā ar Civilprocesa likuma 34. panta pirmās daļas 1. punkta „d" apakšpunktu (1202,28 *euro* plus 1,6% no prasības summas, kas pārsniedz 28 457 *euro*).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta pirmo daļu, 39. panta pirmās daļas 5. punktu no atbildētājas valsts ienākumos piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par 9 pasta sūtījumiem (prasības pieteikuma, pavēstu, paziņojumu, paskaidrojumu nosūtīšanu), kas sastāda Ls 9,90 jeb *euro* 14,09 (viena sūtījuma cena saskaņā ar Tiesu administrācijas aprēķinu Ls 1,10).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz augstākminēto un vadoties no Civilprocesa likuma 8., 93., 97., 193., 195. pantiem,

n o s p r i e d a :

Prasību apmierināt.

Piedzīt no /pers. B/ par labu /pers. A/ atlikušo pirkuma maksu (pamatparādu) EUR 27 000,- (divdesmit septiņi tūkstoši euro) un likumiskos procentus par periodu no 2008. gada 14. aprīļa līdz 2013.

gada 14. aprīlim EUR 8100,- (astoņi tūkstoši viens simts euro), kopā EUR 35 100,- (trīsdesmit pieci tūkstoši viens simts euro).

Atzīt prasītājam /pers. A/ tiesības saņemt likumiskos procentus 6% (seši procenti) gadā no piespriestās, bet nesamaksātās pamatparāda summas par laiku no 2013. gada 15. aprīļa līdz sprieduma izpildei.

Piedzīt no /pers. B/ valsts ienākumos valsts nodevu *euro* 1308,57 (viens tūkstotis trīs simti astoņi euro 57 centi).

Valsts nodeva labprātīgās izpildes termiņā iemaksājama, norādot šādus rekvizītus: Saņēmējs Valsts kase, reģistrācijas Nr. 90000050138, saņēmēja iestāde Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV55TREL1060190911200. Maksājuma mērķis - valsts nodeva lietā Nr. C29509213/C-1520/14. Maksājumu apliecinošs dokuments nekavējoties jāiesniedz Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā Rīgā, Lomonosova ielā 10.

Piedzīt no /pers. B/ valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 14,09 (četrpadsmit euro 09 centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi labprātīgās izpildes termiņā maksājami, norādot maksājumā šādus rekvizītus: Saņēmējs: Tiesu administrācija, reģ. Nr. 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods: TRELLV22, Konta Nr. LV51TREL2190458019000, maksājuma mērķis: 21499 EKK – ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi – lietā Nr.C29509213/C-1520/14. Maksājumu apliecinošs dokuments jāiesniedz Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā Rīgā, Lomonosova ielā 10.

Noteikt /pers.B/termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesā 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Par pilna sprieduma sastādīšanas dienu noteikts 2014. gada 30. maijs.

Tiesnese S. Hrebtova